

1031. El llevat. Costums

cast. *levadura. Costumbres*
fr. *levain. Coutumes*
it. *lievito. Costumi*

Q 1121 i 1122

SIGNES

- primera resposta
- segona resposta
- + més respostes
- vegeu INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA

INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA

- 15 ■ “Se senyaven, feien el nom del pare”
- 17 ■ Mot en relació: [ləβ'a] ‘fer pujar la pasta’
- 19 ■ Classes: [ləβ.ad də pər'is], [ləβəð'ura]
- 22 ■ Li feien una creu amb la [rəzəð'orə]
- 26 ■ Feien [al n,om dəl p'arə]
- 29 ■ Deien un parenostre a una santa que va ser molt bona pastadora i de la qual l'inf. no recorda el nom
- 32 ■ Feien una [krew]
- 33 ■ Resaven
- 34 ■ Comentari en relació: [puz,əβən əl p,a ə ləβ'a]; deien: [um parən'əstrə sant 'annə l k ənz əs,erti β,e lə pəstər'adə]
- 39 ■ Deien el rosari
- 41 ■ L'endemà de preparar-lo, senyaven el pa
- 43 ■ Es feia una creu sobre el pa
- 44 ■ Mots en relació: [pəst'o] ‘pasta de farina i aigua que es guardava perquè l'endemà, tornada agra, esdevingués llevat’; [rən'β'a] o [rəfrəsk'a], al vespre; classe: [ləβ.ad də pər'is] o [ləβəð,urə prəms'adə], fet del solatge de la cervesa; a pagès, que pastaven cada quinze dies, hi afegien força vinagre, [ləβ.ad n'ow]
- 48 ■ Mot en relació: [pəpər'a]
- 49 ■ Es diu un [alβəmar'ia], un [p,an'əstrə], o bé: “Encomano a la Verge Maria i a tots els Sants i Santes del paradís. Amén”
- 52 + [ənləβ'at]
- 54 ■ “Pastaven, en treien un tros i el posaven en una cassola i al cap d'uns vuit dies, si havien de tornar a pastar, tornaven a fer aquell llevat”
- 57 ■ Les dones feien una creu
- 61 ■ Classe: [ləβ,a' də pər'is]
- 66 □ “Més gros que el [ləv'at]”
- 70 ■ Hi feien una creu
- 71 ■ Feien una creu damunt la pasta
- 72 ■ Senyaven la pasta, deien un parenostre, hi feien una creu i deien: “Que Déu hi faci més que noltros, ell qui pot”
- 73 ■ Mots en relació: [lo s,əg də lə p'astə], [u k,ə du ləv'at]
- 74 ■ Se senyaven
- 75 ■ Resaven un parenostre
- 76 ■ Feien una creu al llevat i el senyaven
- 77 ■ Hi feien una creu
- 78 ■ Deien [um parən'əstro]
- 79 ■ Feien una creu sobre el llevat i, quan enforaven, resaven un parenostre
- 82 ■ Després de “senyar-lo”, resaven un [parən'əstro] i deien: [k əs,i kən l ən v,ɪt grən'a l əl vəz,ən tov'a]
- 83 ■ Fan una creu i diuen: [d,ew tə kr'eʃ i tə muntipl'ik]
- 84 ■ S'hi feia una creu
- 85 ■ “Quan se pastava per fer el pa, se'n traïeva un bocí de pasta, se posava a un plat, se hi feia una creu i se deïa: [an n,ən de d'ew]; se posava un poc de farina i se deixava reposar fins a emprar-lo per fer la [mar'iya] per una altra volta”
- ‘pasta resultant de barrejar el llevat amb aigua tèbia i farina’
- 86 ■ Es feia el [sej,al de la s,ante kr'ew]
- 87 ■ Deien [esta ta sam bern'at | pa ke no s'i'yi | n' d'olso n'i sal'aw]
- 89 ■ Un parenostre a sant Crescut [ke m kr'eska la βert'ut]
- 93 ■ Deien [s,an ram'on | ke p,uje par am'on | a s,anta kol'oma | un p,an de m'olə]
- 98 ■ Solien dir: [ʼara, d,ew ke f'ase m,es ke n'antres]
- 99 ■ Es feia el [sej,al de la kr'ew], abans de pastar; es deia “Esto sarpat que no sia [p,a sam bern'at], ni dolç ni salat”
- 110 ■ Només la llevadura
- Comprèn llevat i pasta
- 111 ■ Feien una creu a la pasta
- 113 □ ‘llevat barrejat amb la pasta’
- 114 ■ Hi feien una creu
- 115 □ ‘porció de llevat barrejada amb aigua i farina’
- 116 ■ La dona que havia pastat es [persign'aβe]
- 117 ■ N'hi havia que feien una creu al pa abans de portar-lo al forn
- ‘llevat amb una mica d'aigua’
- 118 ■ [kw,an ək,əβən de fe l r'en | t,ɪrən uns pəls,edz de far'ine | al r'en | i f,an una kr'ew]

- 119 ■ Feien una creu al pa
- 120 ■ Quan s'acabava de pastar, es feia una creu i es deia: [n,om del p'are | del f'i,ɪ | i de l esprit s'an | i d,ew i f'asi | m,es ke nos'altres]
- ‘llevat barrejat amb una mica d'aigua’
- 123 ■ Quan està la pasta feta, “se senye”
- ‘llevat barrejat amb una mica de pasta’
- 124 □ [ʔ]
- 125 ■ Feien tres creus
- 126 ■ Feien una creu, en acabar
- 129 ■ Feien una creu o un altre senyal damunt el pa
- 132 ■ Confirmat per altres inf.
- 133 ■ De vegades fan una creu perquè pugi el pa
- 134 ■ [se sant'iwen] i “si els ix bé el pa, tenen costum de dir: [k,om se kon'eʃ ke t ,as tokəd l 'aŋka]”

- 135 ■ Abans d'[asaon'a], feien creus i deien [e n,ombre del p'adre | 'ixo | espirit'u s'anto | ki t ,a fet flor'i | i t ,a fed gran'a | alaβ,at siye d'ew | am'en] □ ‘una mica de pasta que quedava d'una pastada per a l'altra’
- 138 ■ Diuen: [k ,esta m,asa kr'eθka | k,omo d,jos kreθj'o | en el bj,entre de mar'ia]
- 143 □ PU Feien una creu damunt de cada peça
- 145 □ PU
- 146 ■ Fan una [kreβ'eta] sobre el llevat
- 149 ■ Feien una creu al pa abans de posar-lo al forn
- 150 ■ En acabar de fer la pasta, hi feien una creu amb la [kra'j'əð'era] i deien el nom del Pare
- 151 ■ Algunes dones resaven

- 152 ■ Se senyaven, resaven i feien una creueta, [p,a ke s f'adzə la pasta β'ona]
- 154 ■ Feien una creu a la pasta ja feta
- 156 ■ En acabar de pastar, feien una creu damunt de la pasta
- 157 ■ Referint-se a les oracions per a la preparació del llevat, l'inf. diu: [a'ʃ'o | s,əŋ kw,əntoz de d'ənes | es panað,ers n'o]
- 167 ■ S'hi fa una creu
- 169 ■ Resaven quatre parenostres: [se pur'y'əβən], és a dir, “se senyaven perquè el [rent] eixís bo”
- 175 ■ Es fa una creu damunt el pa
- 177 □ Feien una creu quan la pasta estava feta
- 180 □ Es feia després del [ləv'at]

